

אָחו

הול

תרגומי השירה הלירית לעברית מרוסית מאת אדולף גומן
Лирическая поэзия в переводе на иврит Адольфа Гомана

אירינה טוקמקובה

Ирина Токмакова

СТИХИ

שירים

adolf.goman@gmail.com

אירינה טוקמקובה

(נולדה ב-1929)

Краткая биографическая справка

[על אירינה טוקמקובה](#)

Ай да суп!

[איזה מרק!](#)

Берёза

[עץ-לבנה](#)

В чудной стране

[יש ארץ-פלא](#)

Где спит рыбка

[איפה ישן דגיג](#)

Гном

[גמד](#)

Дождик

[גשם קל](#)

Купите лук

[קנו בצל](#)

Купите собаку!

[קנו לי כלבלב](#)

Ничья кошка

[חתול שלא שיה לאיש](#)

Осинка

[הצפצפה](#)

Один дома

[לבד בבית](#)

Поиграем?

[בואו נשחק!](#)

Разговор лютика и жучка

[שיחה בין נורית לחפושית](#)

Сосны

[ארנים](#)

Яблонька

[עץ-תפוח](#)

Усни-трава

[עשב-נומה](#)

Краткая биографическая справка

על אירינה טוקמקובה

אירינה טוקמקובה (נולדה ב-1929) – משוררת, סופרת ומתרגמת רוסית, ידועה ביצירותיה לילדים. אביה היה מהנדס, אמה – רופת ילדים, מנהלת "בית יתומים".

אירינה התחילה לכתוב שירים עוד בהיותה ילדה, אך חשבה שאין לה כישרון ספרותי, לכן החליטה להיות בלשנית ובשנת 1953 קיבלה תואר שני מטעם אוניברסיטה ממשלתית במוסקבה והמשיכה בעבודת דוקטורט. בו בזמן היא התחילה לעבוד כמתרגמת משפות איברופיות ואסייתיות, כולל הינדי. התרגומים האמנותיים התחילו כאשר לרוסיה בא מהנדס אחד משבדיה, אשר הכיר את טוקמקובה ושילך לה אחר כך קובץ שירי ילדים בשביל בנה הקטן. היא תרגמה את השירים לרוסית לשימוש ביתי, אך בעלה הראה אותם בבית הוצאה לאור, והם נתקבלו. כעבור שנה יצא לאור ספר ראשון שלה "העצים", אשר הפך מהר מאוד לקלסיקה של ספרות לילדים. בעלה של אירינה אייר את הספר הזה וגם ספרים שבאו אחריו. טוקמקובה כתבה ותרגמה הרבה יצירות לילדים - שירים, ספורים, מעשייות. אירינה טוקמקובה – כלת פרסים ממשלתיים.

Ай да суп!

Глу́боко - не мелко,
Корабли в тарелках:
Лу́ку головка,
Красная морковка,
Петрушка,
Картошка
И крупы немножко.
Вот кораблик плывёт,
Заплывает прямо в рот!

Берёза

Если б дали березе расческу,
Изменила б береза прическу:
В речку, как в зеркало, глядя,
Расчесала б кудрявые пряди,
И вошло б у нее в привычку
По утрам заплетать косичку.

איזה מרק!

עמוקה צלחת
על שלחן מנחת.
שם בתוך מרק שטים
פטרזיזליה
וגריסים,
ספינת גזר אדומה
ותפוח-אדמה.
את כלם כפית תופשת
וישר לפה נכנסת!

עץ-לבנה

את התסרקת היתה משנה
לו בנהר היא היתה מסתכלת,
את תלתליה היתה מישרת,
ומסדרת מנהג לעצמה -
לקלע בבקר אותם לצמה.

В чудной стране

В одной стране,
В чудной стране,
Где не бывать
Тебе и мне,
Ботинок черным язычком
С утра лакает молочко,
И целый день в окошко
Глазком глядит картошка.
Бутылка горлышком поет,
Концерты вечером дает,
А стул на гнутых ножках
Танцует под гармошку.
В одной стране,
В чудной стране...
Ты почему не веришь мне?

Где спит рыбка

יש ארץ-פלא

יש ארץ-פלא בעולם,
בה לא היינו אף פעם.
שם נעל-קייץ כמו פֶּלְבֵּל
כל בֶּקֶר מְלַקֵּלֵק חֵלֵב,
שם בְּחֵרִיר מִתּוֹף שִׁקִּית
תְּפוּחִים-אֲדָמָה מִבֵּיט,
שם שָׁר מִצְוָאוֹ בְּקִבּוּק
וְקוֹל שֶׁלוֹ צְרוּד סְדוּק,
כִּסָּא עָקוּם בְּנוֹי זְכוּכִית
רוֹקֵד לְלַחֵן מִפּוּחִית.
בְּאַרְץ-פְּלָא יש תִּנּוּן...
לְמָה אֵתָּה לֹא מֵאֲמִין?

איפה ישן דגיג

Ночью темень. Ночью тишь.
Рыбка, рыбка, где ты спишь?
Лисий след ведёт к норе,
След собачий - к конуре.
Белкин след ведёт к дуплу,
Мышкин - к дырочке в полу.
Жаль, что в речке, на воде,
Нет следов твоих нигде.
Только темень, только тишь.
Рыбка, рыбка, где ты спишь?

Гном

К нам по утрам приходит гном.
В Москве приходит, прямо в дом!
И говорит все об одном:
- Почаще мойте уши!
А мы кричим ему в ответ:
- Мы точно знаем, гномов нет! -
Смеется он : - Ну нет так нет, -
Вы только мойте уши!

Дождик

לילה. חשך. שקט רב.
איפה שם דגיג עכשו?
יש לכלב מלונה,
לעכבר - חור בפנה,
יש לסנאי חלל בעץ
ותחתיו לדב מרביץ.
מוליכים עקבות שועל
למאורתו בטל.
בנהר אין עקבים
על המים הזורמים.
ואני שואל אתכן:
איפה שם דגיג ישן?

גמד

כל בקר בא אלי גמד
ישר הביתה. הוא נחמד,
תמיד אומר משפט אחד:
- תכופות רחץ את אזניך!
אני משיב לו וצועק:
- אין גמדים! אני צודק?
"בסדר, - הגמד צחק, -
רחץ נא רק את אזניך!"

גשם קל

Дождик, дождик, капелька,
Водяная сабелька,
Лужу резал, лужу резал,
Резал, резал, не разрезал,
И устал,
И перестал.

Купите лук

Купите лук, зеленый лук,
Петрушку и морковку!
Купите нашу девочку,
Шалунью и плутовку!
Не нужен нам зеленый лук,
Петрушка и морковка.
Нужна нам только девочка,
Шалунья и плутовка!

Купите собаку!

גשם, גשם, הוא לא נח,
שלוליות בגן חתך,
וחתך, ושוב טרח,
אכל כל השלוליות
נשארן שלמות.
גשם, גשם של טפות
התעייף ממאבק
ופסק.

קנו בצל

- קנו נא בצל, בצל ירק,
מלפפון, צנונית, פרונית,
קנו נא את הילדה הזאת
השובבה, הערמומית!
- אנחנו לא רוצים בצל,
מלפפון, צנונית, פרונית,
תנו לנו רק את הילדה
השובבה, הערמומית!

קנו לי כלבלב

Не верблюда, не корову,
Не бизона, не коня,
Я прошу вас,
Чтоб щеночка
Вы купили для меня.

Пёсик -
Хвост, четыре лапки—
Много места не займёт.
Он не слон и не горилла,
Не кабан, не бегемот.

Въедет в новую квартиру,
Будет тоже новосёл.
Он не волк и не лисица,
Не медведь и не осёл.

Пёсик съест совсем немного:
В кухне косточку сгрызёт.
Он не рысь, не лев, не пума,
Не дельфин, не кашалот!
Имя я щенку придумал

לקבל תמיד רציתי
מתנה אחת – פּלָבֶלֶב,
לא גמל, לא סוס גבוה,
לא מטוס ולא ארנב.

רק זנב, ארבע רגלים -
לא בגבה שתי קומות,
הוא לא פיל ולא גורילה
לא פרה, לא בהמות.

לא זאב, לא דב-הקטב,
לא שועל מהחרשה -
יבנס אתנו יחד
לדירה החדשה.

הפּלָבֶלֶב זקיק לאכל
רק מעטת –מאה גרם -
לא אריה, חמור או טגריס,
לא גדול, לא מגשם.

כבר המצאתי שם יפה לו
כשראיתי בחלום.
לו מחר מקדם בבקר

И его видал во сне.
Я мечтаю: вот бы завтра
Мой щенок пришёл ко мне!

Ничья кошка

Это ничья кошка,
Имени нет у неё.
У выбитого окошка
Какое ей тут житьё?
Холодно ей и сыро.
У кошки лапа болит.
А взять её в квартиру
Соседка мне не велит.

Осинка

הוא יפיע במקום!

חתול שלא שׂיך לאיש

חתול לאיש אינו שׂיך
ואין לא שם מתאים.
ליד חלון שבור ופח
הוא חי חיים קשים.
בפחד מכלבים נורא,
בלי אכל, מלונה...
אותו לקחת לדירה
לי לא מרשה שכנה.

הצפצפה

Зябнет осинка,
Дрожит на ветру,
Стынет на солнышке,
Мёрзнет в жару.
Дайте осинке
Пальто и ботинки –
Надо согреться
Бедной осинке.

Один дома

Я один остаюсь,
Я совсем не боюсь,
За окошком темно.
Это мне все равно.
Свет повсюду включу.
Посижу, помолчу.
Занавешу окно.
Папа с мамой - в кино.
Я один остаюсь.
Я совсем не боюсь.
Может, в кухню схожу.
За столом посижу.

הצפצפה
היא לקר רגישה,
היא מהרום רועדת גמישה,
היא מצטננת בקיץ לזהט,
היא תחת שמש זורחת קופאת.
תנו לה מעיל,
תנו לה זוג נעלים
כדי לחמם את גבה ורגלים.

לבד בבית

כן, נשארתי לבד,
לא פוחד לו מעט.
שם בחוץ אור חשמל,
לא אכפת לי בכלל,
כי אפשר להדליק
גם אצלי אור בקליק.
ההורים עד חצות
הלכו סרט לראות,
ונשארתי לבד,
לא פוחד לו מעט.
אפשר גם במטבח
תה לשתות אחר כך
ולצפות בחלון.

К чаю пряники есть.
Но не хочется есть...
Кто - то в стенку стучит.
Телевизор молчит.
Я в ответ постучу.
Телевизор включу,
Время быстро пройдет,
К нам чужой не зайдет.
Холодильник урчит.
Кто - то в стенку стучит.
Папа с мамой в кино
Очень - очень давно...

Поиграем?

На лошадке ехали,
До угла доехали.

Сели на машину,
Налили бензину.
На машине ехали,
До реки доехали.

Трр! Стоп! Разворот.

אך חסר תאבון...
מי בקיר שם דופק?
למה רדיו שותק?
אז בקיר גם אדפק,
די לרדיו לשתק!
הזמן לא נעצר,
לא יבוא אלי זר...
רטן המקרר,
השכן מנקר...
בקולנוע הורי
כבר זמן רב. עד מתי?..

בואו נשחק!

על הסוס נסעתי
לספה הגעתי.

ועברתי למונית!
סעי מהר המכונית!
עוד מהר כי אין לי זמן,
תחנה על-יד שלחן.

На реке - пароход.

Пароходом ехали,

До горы доехали.

Пароход не везёт,

Надо сесть в самолёт

Самолёт летит,

В нём мотор гудит:

У-у-у!

Разговор лютика и жучка

- Лютик, Лютик, что хочешь?

- Да ведь ты меня щекочешь,

Так листочки мне щекочешь,

Что не хочешь – захохочешь!

ועָכְשׁוּ אֲנִי יוֹשֶׁבֶת

עַל כֶּסֶף כְּמוֹ בְּרִכָּת.

הַקְרוֹן הַתְּחִיל לְרוֹץ

עַד לְדֹלֶת וְלַחוּץ.

שָׁם מֵטוֹס מִמֶּתִין לִי כָּבֵר,

הוּא יְטוֹס מֵעַל לְהַר.

הַמֵּטוֹס אוֹתִי יִקַּח

מֵאִמְבִּטָּה לְמִטְבָּח.

שְׁלוֹם לְכֻלָּם!

שיחה בין נורית לחפושית

- למה את צוחקת כל הזמן, נורית?

- את גורמת לי לצחק בקול רם, חפושית:

מדגדגת לי עלים כבנוצה,

ואני צוחקת גם אם לא רוצה.

Сосны

Сосны до неба хотят дорости,
Небо ветвями хотят подмести,
Чтобы в течение года
Ясной стояла погода.

אַרְנִיָּם

האַרְנִיָּם לְשָׁמַיִם צוֹמְחִים
כְּדֵי לְטָאָטָא אוֹתָם בְּעֵנָפִים.
עוֹבְרֵת שָׁנָה, עוֹד שָׁנָה וְהִנֵּה -
מְזַג אֲוִיר נָאָה לֹא מִשְׁתַּנָּה!

Яблонька

Маленькая яблонька
У меня в саду.
Белая-пребелая
Вся стоит в цвету.
Я надела платице
С белой каймой.
Маленькая яблонька,
Подружись со мной.

עץ-תפוח

עץ-תפוח, עץ קטן
בגנה פרח,
מפרחים לבן-לבן,
רענן ורך.
התלבשתי בשמלה
לבנה פאות
ויצאתי – יום נפלא! -
על העץ לצפות .
עץ לבן עצוב אולי,
לבדו עומד.

Усни-травא

Дальний лес стоит стеной,
А в лесу, в глуши лесной,
На суку сидит сова.
Там растет усни-травא.
Говорят усни-травא
Знает сонные слова;
Как шепнет свои слова,
Сразу никнет голова.
Я сегодня у совы
 Попрошу такой травы:
 Пусть тебе усни-травא
 Скажет сонные слова.

עץ-תפוח, בוא אלי,

הבה נתידד!

עשב-נומה

סבה היער. בלי לעוף
על העץ יושב ינשוף.
ותחקתיו צומח שם
עשב-נומה, נים ונם.
ידועים לו – קה אומרים -
המלים המרדמים.
קשאותן מלים לוחש -
את כלם חלום כובש.
עוד מעט אני אשוב,
רק אפנה אל הינשוף
כדי שהוא ראשו יניד,
לק מלות-שנה יגיד.